

NOTAT TIL
FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

Samlenotat vedr. rådsmødet (telekommunikation og energi) den 5. december 2013

Indholdsfortegnelse:

8. Net- og informationssikkerhedsdirektivet (NIS), KOM (2013) 482
9. Infrastrukturforordningen, KOM(2013) 147 11
10. Et indre marked for elektronisk kommunikation, KOM(2013) 62720

8. Net- og informationssikkerhedsdirektivet (NIS), KOM (2013) 48

Revideret notat. Ændringer markedet med fed og kursiv.

1. Resumé

Forslaget har til formål at sikre et højt niveau for net- og informationssikkerhed i EU ved gennemførelsen af krav til medlemsstaterne. Dette omfatter bl.a. etablering af et nyt samarbejdsnetværk i EU, etablering af en national kompetent myndighed i medlemsstaterne samt krav til offentlige myndigheder og en bred række af private aktører vedrørende sikkerhedsforanstaltninger og anmeldelsespligt ved sikkerhedshændelser.

Forslaget skønnes at have lovgivningsmæssige konsekvenser, statsfinansielle konsekvenser samt administrative konsekvenser for erhvervslivet. Det er forventningen, at forslaget vil have positive samfundsøkonomiske gevinster, da det skal bidrage til øget modstandsdygtighed og færre nedbrud til fordel for den generelle funktion af samfundet.

Forslaget er sat på dagsordenen for rådsmødet (telekommunikation) den 5. december 2013 til fremskridtsrapport.

2. Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2013) 48 af 7. februar 2013 fremsendt forslag til et direktiv om foranstaltninger, der skal sikre et højt fælles niveau for net- og informationssikkerhed i hele EU. Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 114 og skal behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

Kommissionen offentliggjorde i 2001 sin første meddelelse om net- og informationssikkerhed (NIS), som sidenhen blev fulgt op af en række andre initiativer på EU-plan, herunder oprettelsen af Det Europæiske Agentur for Net- og Informationssikkerhed (ENISA) i 2004.

Det seneste tiltag er den fælles meddelelse fra Kommissionen og Unionens Højtstående Repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik om en europæisk strategi for cybersikkerhed, **der blev fremlagt den 7. februar 2013 og vedtaget på Rådet for Generelle Anliggender (GAC) den 25. juni 2013.**

Strategiens mål er at garantere et sikkert og pålideligt digitalt miljø samtidig med, at de grundlæggende rettigheder og værdier i EU fremmes og beskyttes. Det foreslåede direktiv er et væsentligt initiativ under strategien.

3. Formål og indhold

Formålet med direktivforslaget er at sikre et højt fælles niveau for net- og informationssikkerhed i forhold til internettet samt private netværk og informati-

onssystemer. Dette er en del af den infrastruktur for informations- og kommunikationsteknologi (IKT), som medlemsstaterne i dag er afhængige af både på nationalt plan og på tværs af landegrænser. IKT-infrastrukturen er i dag – bortset fra på teleområdet – præget af medlemsstaternes frivillige tilgang til net- og informationssikkerhed, hvilket i henhold til forslaget ikke yder tilstrækkelig beskyttelse mod hændelser og risici i EU. Krav til sikkerhed og integritet på teleområdet er i dag reguleret i medlemsstaterne på baggrund af artikel 13a og 13b i rammedirektivet om elektronisk kommunikation (*herefter rammedirektivet*). Udbydere, der er omfattet af dette direktiv, er derfor undtaget i det foreliggende forslag til NIS-direktiv.

En hændelse er i forslaget defineret som ”enhver omstændighed eller begivenhed, der har en faktisk negativ indvirkning på sikkerheden” og kan opstå som følge af menneskelige fejl, naturbegivenheder, tekniske fejl eller ondsindede angreb. Disse hændelser bliver stadig mere omfattende, de sker hyppigere, og de er mere komplekse.

For at øge niveauet for net- og informationssikkerhed indeholder det foreslåede direktiv følgende centrale emner:

Minimumskapacitet (kapitel II)

Alle medlemsstater pålægges at sikre, at de hver har et minimum af kapaciteter ved at udpege én national kompetent myndighed for sikkerheden af net og informationssystemer, oprette en it-beredskabsenhed (CERT) og vedtage en national NIS-strategi og NIS-samarbejdsplan.

En national NIS-strategi skal angive strategiske mål og konkrete politiske og lovgivningsmæssige foranstaltninger med henblik på at nå og opretholde et højt niveau for net- og informationssikkerhed. Strategien skal omfatte den nationale NIS-samarbejdsplan, der som minimum skal indeholde:

- En plan til brug ved identifikation af risici og vurdering af potentielle begivenheders (truslers) konsekvenser.
- Definition af roller og ansvarsområder for de forskellige aktører, der er involveret i planens gennemførelse.
- Definition af samarbejds- og kommunikationsprocesser, som sikrer forebyggelse, detektion, reaktion, reparation og genopretning, og er moduleret i forhold til alarmniveauet.
- En køreplan for NIS-øvelser og praktisk uddannelse for at styrke, validere og teste planen.

Samarbejdsnetværk (kapitel III)

De nationale kompetente myndigheder og Kommissionen skal samarbejde i et netværk, der muliggør sikker og effektiv samordning, herunder også koordineret informationsudveksling via en sikret informationsudvekslingsinfrastruktur samt detektering og indsats på EU-plan. Inden for dette netværk udveksler medlemsstaterne information og samarbejder for at imødegå trusler og hændelser.

Krav til offentlige myndigheder og markedsaktører (kapitel IV)

Forslaget sigter – med rammedirektivet som forlæg – mod at sørge for, at der udvikles en risikostyringskultur, og at der udveksles information om trusler og hændelser mellem den private og offentlige sektor.

Private aktører inden for særligt kritiske områder (se eksempler nedenfor) og offentlige myndigheder forpligtes til:

- at gennemføre risikostyring, dvs. foretage en vurdering af de risici, de står overfor, og til at vedtage passende og forholdsmæssige foranstaltninger til at sikre net- og informationssikkerheden på deres område, samt
- at underrette den nationale kompetente myndighed om enhver hændelse, som i alvorlig grad truer deres net- og informationssystemer, og som har væsentlig indvirkning på kritiske tjenesters kontinuitet og levering af varer.

Særligt kritiske områder er eksempelvis bankvæsen, børser og energiproduktion, -transmission og -distribution samt transport (luftfart, jernbaner, søtransport), sundhed og internettjenester (f.eks. e-handelsplatforme, internetbetalingsportaler, sociale netværk, søgemaskiner, cloud computing-tjenester og applikationsforhandlere) og offentlige myndigheder. Private aktører på disse områder benævnes i direktivforslaget som markedsaktører.

Kravene gælder ikke for såkaldte mikrovirksomheder. Det vil sige virksomheder, der beskæftiger under 10 personer, og som har en årlig omsætning eller samlet årlig balance, der ikke overstiger 15 mio. kr.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Forslaget behandles i Udvalget om det Indre Marked og Forbrugerbeskyttelse (IMCO). Endvidere vedtagelse af betænkninger i Udvalget om Borgernes Rettigheder, Retlige og Indre Anliggender (LIBE), Udvalget om Industri, Forskning og Energi (ITRE), samt Udenrigsudvalget (AFET).

I IMCO er der den 10. juli 2013 fremlagt et udkast til betænkning (dok. nr. PE514.882), og den 2. oktober 2013 er der fremlagt et udkast til en række yderligere ændringsforslag (dok. nr. PE519.685). Der er i alt fremlagt 232 ændringsforslag. Ændringsforslagene går bl.a. på at begrænse direktivets anvendelsesområde til kritiske infrastrukturer. Det vil betyde, at offentlige myndigheder og informationssamfundstjenester, såsom sociale netværk og søgetjenester, ikke længere vil være omfattet. Derudover foreslås også en række ændringer af teknisk karakter. Afstemning i IMCO forventes at finde sted den 22-23. januar 2014. I IMCO er Andreas Schwab (EPP) ordfører og Vicente Miguel Garcés Ramón (S&D), Toine Manders (ALDE), Christian Engström (Greens/EFA), Malcolm Harbour (ECR) samt Matteo Salvini (EFD) er skyggeordførere.

*I **LIBE** er der fremlagt et udkast til udtalelse den 2. september 2013 (dok.nr. PE514.755v01-00) samt yderligere ændringsforslag den 16. oktober 2013 (dok.nr. PE521.696v01-00). De i alt 120 ændringsforslag søger hovedsageligt at sikre beskyttelsen af personoplysninger samt kæde direktivet sammen med forslaget til forordningen om databeskyttelse, der også er under forhandling. Afstemning i LIBE forventes gennemført senest den 27-28. november 2013. Carl Schlyter (Greens/EFA) er ordfører.*

*I **ITRE** er der fremlagt et udkast til udtalelse den 16. oktober 2013 (dok.nr. PE519.596v01-00) og yderligere ændringsforslag forventes offentliggjort i starten af december 2013. Indtil videre berører ændringsforslagene primært direktivets anvendelsesområde, færre krav til offentliggørelse samt mere frihed for medlemslandene i forhold til udpeging af kompetent myndighed samt oprettelse af it-beredskabsenhed. Afstemning forventes gennemført den 16. december 2013. Pilar Del Castillo Vera (EPP) er ordfører.*

*I **AFET** er der samlet set fremlagt 40 ændringsforslag i udkast til udtalelse af 23. september 2013 (dok.nr. PE516.830v03-00) samt udkast til ændringsforslag af 30. september 2013 (dok.nr. PE516.830v02-00). Ændringsforslagene berører primært forhold vedrørende udenrigs- og sikkerhedspolitik. Udvalget foreslår eksempelvis, at der tilføjes en række referencer til solidaritetsklausulen i TEUF samt klausulen om fælles forsvar i TEU. Der er endnu ikke fastsat dato for afstemning. Ana Gomez (S&D) er ordfører.*

5. Nærhedsprincippet

Det er Kommissionens opfattelse, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet. Kommissionen fremhæver, at målet med forslaget ikke i tilstrækkelig grad kan opfyldes af medlemsstaterne alene og derfor bedre nås på EU-plan under henvisning til net- og informationssikkerheds grænseoverskridende karakter. En passende grad af samordning mellem medlemsstaterne vil kunne sikre, at risici og hændelser takles effektivt i den tværnationale sammenhæng, hvori de opstår. En tilgang baseret på frivillighed har hidtil kun ført til samarbejde mellem et mindretal af medlemsstater med højt kapacitetsniveau. Yderligere vurderer Kommissionen, at forskellene mellem de relevante lovgivninger og politikker udgør en hindring for virksomheder, der ønsker at drive forretning i flere lande, og for opnåelse af globale stordriftsfordele.

På det foreliggende grundlag er det regeringens vurdering, at nærhedsprincippet er overholdt.

6. Gældende dansk ret

Ansvar for net- og informationssikkerheden i Danmark varetages af de respektive sektorer i henhold til sektoransvarsprincippet. Det reguleres på nuværende tidspunkt kun i relation til telesektoren ved § 8 a og §§ 62-64 i lov nr. 169 af 3. marts 2011 om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (som

ændret ved lov nr. 1231 af 18. december 2012) og udmøntet i bekendtgørelse nr. 396 af 21. april 2011 om rammerne for informationssikkerhed og beredskab samt bekendtgørelse nr. 445 af 11. maj 2011 om informationssikkerhed og beredskab for elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (informations-sikkerhedsbekendtgørelsen).

Danmark har siden 2011 haft en statslig varslings-tjeneste for internettrusler, GovCERT, hvis virksomhed hviler på lov nr. 596 af 14. juni 2011 om behandling af personoplysninger ved driften af den statslige varslings-tjeneste for internettrusler m.v. samt bekendtgørelse nr. 1304 af 17. december 2012 om vilkår for tilslutning til den statslige varslings-tjeneste for internettrusler. GovCERT er en del af Center for Cybersikkerhed ved Forsvarets Efterretningstjeneste. Den nævnte lovgivning administreres af Center for Cybersikkerhed.

7. Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Forslaget vil have lovgivningsmæssige konsekvenser ved gennemførelse af direktivet i dansk ret, da der indføres nye krav til alle offentlige myndigheder og i vid udstrækning private aktører.

Statsfinansielle konsekvenser

Det vurderes endvidere, at forslaget kan have statsfinansielle konsekvenser, i form af omkostninger til foranstaltninger relateret til risikostyring, etablering af sikringssystemer og anmeldelse af eventuelle hændelser. Jævnfør den gældende budgetvejledning afholdes omkostninger indenfor de relevante ressortministeriers eksisterende rammer.

Kommissionen estimerer, at forslaget kun vil have virkning for EU's budget, hvis medlemsstaterne vælger at tilpasse en bestående infrastruktur til informationsudveksling og ønsker, at Kommissionen skal gennemføre en sådan tilpasning inden for den flerårige finansielle ramme for 2014-2020. Engangsudgiften anslås af Kommissionen til ca. 9,3 mio. kr.. Danmark finansierer i dag ca. 2 pct. af EU's budget. Fastholdes denne finansieringsandel også fremover svarer det til en dansk udgift på ca. 0,2 mio. kr.. Alternativt peger Kommissionen på, at medlemsstaterne kan dele engangsudgiften til tilpasning af en bestående infrastruktur eller beslutte at oprette en ny infrastruktur og afholde omkostningerne hertil, som skønnes at være ca. 75 mio. kr. pr. år.

8. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Det er forventningen, at en højere net- og informationssikkerhed vil føre til færre nedbrud og øget modstandsdygtighed i forhold til internetbaseret kriminalitet. Dette kan være med til at forbedre det indre markeds funktion samt bidrage til udviklingen af et digitalt indre marked, og forslaget vurderes på denne baggrund at kunne have positive samfundsøkonomiske konsekvenser.

9. Administrative konsekvenser for erhvervslivet

Forslaget vurderes at have mindre administrative konsekvenser for de omfattede virksomheder, der i forslaget er udpeget som markedsaktører. De administrative konsekvenser vurderes til dels at bestå af omstillingsbyrder, dels at bestå af løbende byrder. Omstillingsbyrden består i at indføre et øget niveau af informationssikkerhed, herunder med henblik på at efterleve de sikkerhedskrav, der følger af forslaget. De løbende byrder består i at sikre en opdateret risikovurdering og dermed sikringsforanstaltninger, der bl.a. svarer til den teknologiske udvikling, samt anmelde hændelser til den nationale kompetente myndighed.

10. Høring

Forslaget har været sendt i høring i Specialudvalget for Konkurrenceevne-, Vækst- og Forbrugerspørgsmål. Der er modtaget høringssvar fra Dansk Metal, Dansk Industri/ITEK, Finansrådet, Ingeniørforeningen (IDA), KL, Landbrug og Fødevarer, LO, Rådet for Digital Sikkerhed, Dansk Aktionærforening og FSR–danske revisorer.

Overordnet støtter Dansk Metal, Dansk Industri/ITEK, Ingeniørforeningen (IDA), KL, Landbrug og Fødevarer, LO og Rådet for Digital Sikkerhed forslagens formål om at sikre et højt fælles niveau for net- og informationssikkerheden, men med visse bemærkninger. Finansrådet støtter op om initiativer, der kan dæmme op for den stigende kriminalitet på IT-området, men finder det ikke hensigtsmæssigt at bruge regulering som det vigtigste middel. Dansk Aktionærforening og FSR–danske revisorer har svaret, at de ingen bemærkninger har til forslaget.

Dansk Metal påpeger, at direktivets formål er afgørende vigtig både i forhold til enkeltindviders tillid til digitale tjenester og i forhold til at opnå de mål for informationstjenesters anvendelse, som bl.a. skitseres i Europas Digitale Dagsorden. Endvidere noterer Dansk Metal tilfredshed med, at direktivforslaget lægger op til, at bestemmelserne i direktiv 2002/21/EF (rammedirektivet) udvides til også at gælde for vigtige udbydere af informationssamfundstjenester som defineret i direktiv 98/34/EF (informationsproceduredirektivet).

Dansk Industri/ITEK anbefaler, at der tages initiativer til en grundig offentlig debat om net- og informationssikkerhed fremadrettet, f.eks. ved en konference. DI/ITEK fremhæver området for standarder, og pointerer, at der i det europæiske arbejde kan inddrages materiale, som allerede foreligger fra USA, f.eks. CIP-standarderne lavet af NERC (North American Electric Reliability Corporation) og NIST (National Institute of Standards and Technology), der har udviklet standarder inden for kritisk infrastruktur. DI/ITEK anfører desuden, at grænsen mellem cyberkriminalitet og cyberkrig er ved at blive udvisket, og at EU bør tage initiativer på internationalt niveau i den forbindelse, ligesom at NATO bør inddrages som en væsentlig spiller på dette område i fremtiden.

DI/ITEK foreslår, at strategien og forslaget bør bringes i overensstemmelse med hinanden i forhold til en opstilling af, hvad der er kritiske sektorer, og at området vedrørende vand og varme medtages. Derudover peges der på, at de indbyrdes afhængigheder mellem forskellige kritiske samfundsfunktioner i forbindelse med NIS-strategi og risikovurdering er vigtige og bør adresseres (f.eks. ”uden el ingen teleinfrastruktur og betalingsinfrastruktur”). DI/ITEK erkender, at forslaget kan medføre visse omkostninger for dele af det private erhvervsliv, men at det er ”penge givet godt ud”, fordi det er et vigtigt samfundsproblem, der skal løses. DI/ITEK anbefaler, at sikkerhed gøres til en aktiv del af dansk erhvervs politik. Sluttelig peges der på, at der generelt bør harmoniseres så meget som muligt af hensyn til virksomheder, der har aktiviteter på alle europæiske markeder.

Finansrådet er skeptiske overfor regulering som middel til at harmonisere sikkerhedsforanstaltninger, idet lovgivning som oftest tager udgangspunkt i en allerede eksisterende teknologi, hvilket kan virke hæmmende, da teknologien hele tiden udvikler sig. Finansrådet anfører endvidere, at man må sikre, at sikkerhedsinitiativer ikke i sig selv udgør en risiko set i lyset af, at bankerne skal udlevere fortrolige oplysninger om sikkerhedshændelser, og at oplysninger hos den offentlige forvaltning er underlagt offentlighedsloven. Finansrådet nævner i relation til forslagens anvendelsesområde om afgrænsningen i forhold til EU-regulering om persondatabeskyttelse, at det er væsentligt at dele informationer om identificerede ulovlige handlinger eller handlinger, hvor der er konkret begrundet mistanke. Databeskyttelsesretten må ikke kunne benyttes som et skalleskjul for kriminel aktivitet. Vedrørende definition af ”risiko” bemærkes, at en privat virksomhed skal tage udgangspunkt i sine egne risici, som ikke nødvendigvis er sammenfaldende med risici i offentligt regi. Slutteligt anfører Finansrådet en række forslag vedrørende sikring af ressourcer til opklaring af it-kriminalitet.

Ingeniørforeningen, IDA, bemærker, at et sikkert og pålideligt digitalt miljø er afgørende for den eksisterende brug af internettet samt for borgeres tillid til at bruge digitale tjenester. Dette er vigtigt for det fremtidige velfærdssamfund, som delvist baserer sig på muligheden for, at både Danmarks og Europas borgere bliver endnu mere digitale i adfærd end tilfældet er i dag. IDA understreger, at der ikke må tillades adgang til at udfordre den enkeltes ret til privatliv eller tillades adgang til private oplysninger udenom normal gældende lovgivning. Det fremhæves også, at forslaget kun er attraktivt, hvis det faktisk medvirker til at sikkerhedsniveauet også i Danmark forhøjes eller i det mindste bevares på det nuværende niveau. Om etablering af samarbejdsnetværket på EU-plan mener IDA, at der kan suppleres med nationale enheder i form af et samarbejde mellem myndigheder og private aktører.

KL peger på, at en indberetningspligt af hændelser til den statslige varslings-tjeneste GovCERT vil kræve ressourcer, men at standarder for indberetningen vil gøre omkostningerne overskuelige. KL konstaterer, at der i dag ikke er krav til kommunerne om anvendelse standarder og certificering af det kommunale sikkerhedsniveau. KL har anbefalet ISO27.001-standard, som anvendes i

vid udstrækning i kommunerne i landet. Et krav om stringent anvendelse heraf må forventes at koste ressourcer i kommunerne.

Landbrug og Fødevarer henleder opmærksomheden på, at eventuelle krav rettet mod virksomheder i relation til it-sikkerhedsmæssige foranstaltninger skal afvejes og vurderes med hensyn til deres effektivitet i forhold til de byrder og tekniske begrænsninger, foranstaltningerne medfører.

LO anmoder om, at regeringen er opmærksom på eventuelle administrative konsekvenser for A-kasserne.

Rådet for Digital Sikkerhed anbefaler som DI/ITEK, at der tages initiativer til en grundig offentlig debat om net- og informationssikkerhed, samt at indbyrdes afhængigheder mellem kritiske funktioner kortlægges. Rådet for Digital Sikkerhed finder det i øvrigt både oplagt og nødvendigt med en struktur, der adskiller det civile beredskab fra den nationale myndighed. Rådet for Digital Sikkerhed gør endvidere opmærksom på, at der allerede foregår et stort standardiseringsarbejde inden for it-sikkerhed og peger på amerikanske organer som NERC og NIST.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Gennemgangen af forslaget er endnu ikke afsluttet på rådsarbejdsgruppeniveau og de indledende drøftelser viser, at der er behov for afklaring af en række centrale punkter.

Det er forventningen, at der først under det kommende græske formandskab vil kunne blive præsenteret et kompromisforslag, der kan danne grundlag for forhandlinger med Europa-Parlamentet og Kommissionen.

Forslaget er senest blevet nævnt i konklusionerne fra mødet i Det Europæiske Råd i oktober 2013 med henvisning til færdigforhandling af forslaget senest i 2015.

12. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter, at der er behov for regler i EU, der sikrer et ensartet og højt niveau af net- og informationssikkerhed på tværs af medlemsstaterne. Dette skal ikke mindst ses i lyset af internettets og private netværks grænseoverskridende karakter og betydning for det indre marked. Således er det væsentligt at sikre lige vilkår for markedsaktører, som underlægges forpligtelserne. En samordning mellem medlemsstaterne vil kunne sikre, at risici og hændelser håndteres effektivt i den tværnationale sammenhæng.

Samtidig støtter regeringen, at det er vigtigt, at direktivet fastlægger et minimum, for så vidt angår de væsentligste sikkerhedsaspekter. Det bemærkes dog, at det også er regeringens generelle holdning, at der skal arbejdes henimod en hensigtsmæssig grænsedragning til spørgsmål af national sikkerhedsmæssig

karakter. Der skal endvidere arbejdes for en nærmere tilrettelæggelse og udførelse af opgaverne, herunder eksempelvis fleksibilitet for så vidt angår vilkår, formater og procedurer for anmeldelse af sikkerhedshændelser og i angivelsen af opgaver, som en CERT bør varetage.

Det er regeringens generelle holdning, at medlemsstaterne skal sikres maksimal inddragelse i fastsættelsen af krav i henhold til direktivforslaget, da området angår sensitive nationale overvejelser af økonomisk og sikkerhedsmæssig betydning.

Regeringen lægger vægt på, at der skal gælde ensartede sikkerhedskrav til offentlige myndigheder samt markedsaktører i forslaget til NIS-direktivet, som der stilles til udbydere af elektroniske kommunikationsnet- og tjenester i rammedirektivet.

Regeringen peger på, at der i højere grad skal sikres et øget samarbejde og informationsudvikling vedrørende standarder for bl.a. risikostyring. Det er i den forbindelse oplagt at skele til allerede eksisterende standarder på området.

Endelig arbejder regeringen for, at forslaget bør gennemføres via omkostningseffektive løsninger, som ikke medfører unødvendige ekstraomkostninger for medlemsstaterne. Der skal således sikres proportionalitet mellem omkostningsniveauet og merværdi. Regeringen finder, at dette bør sikres via en risikobaseret tilgang til spørgsmålet om, ”hvor meget” sikkerhed, der er brug for i relation til de enkelte netværk, it-systemer m.v.

13. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har senest været forelagt for Folketingets Europaudvalg på mødet den 24. maj 2013 til orientering.

9. Infrastrukturforordningen, KOM(2013) 147

Revideret notat. Ændringer er markeret med fed og kursiv.

1. Resumé

Kommissionen har den 26. marts 2013 fremlagt forslag til forordning, der skal sikre en reduktion af omkostningerne (fx graveomkostninger) i forbindelse med udrulning af højhastighedsbredbånd i hele EU. Reduktionen skal bl.a. ske gennem koordineret etablering og anvendelse af kommende og allerede eksisterende infrastruktur, der kan bruges til at udbrede højhastighedsbredbånd.

Tiltagene i forslaget til forordning omhandler primært følgende fem hovedområder:

- 1. Bedre overblik over eksisterende fysisk infrastruktur med henblik på deling eventuelt gennem en central informationstjeneste.*
- 2. Koordinering af anlægsarbejder.*
- 3. Forenkling af komplekse og tidskrævende tilladelsesprocedurer i forhold til etablering af infrastruktur gennem en central informationstjeneste*
- 4. Nye bygninger og bygninger, der gennemgår renovering, skal forberedes til højhastighedsbredbånd.*
- 5. Etablering af nationalt konfliktløsningsorgan*

Forslaget vurderes at have lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

Forslaget er sat på dagsordenen for Rådsmødet (telekommunikation) den 5. december 2013 til fremskridtsrapport.

2. Baggrund

Kommissionen har ved KOM(2013) 147 af 26. marts 2013 fremlagt forslag til forordning om foranstaltninger for at reducere omkostningerne ved udbygning af højhastighedsnet til elektronisk kommunikation. Forslaget er oversendt til Rådet den 4. april 2013 i dansk sprogversion.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 114 og skal behandles af Rådet og Europa-Parlamentet i fællesskab efter den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

Med lanceringen af den digitale dagsorden for Europa under Europa 2020-strategien understregede Kommissionen et særligt behov for at reducere omkostningerne forbundet med udrulning af højhastighedsbredbånd i hele EU som forudsætning for at kunne etablere et velfungerende indre marked herunder det digitale indre marked.

På mødet i Det Europæiske Råd den 1.- 2. marts 2012 blev der opfordret til at gøre en indsats på EU-niveau for at sikre en bedre bredbåndsdækning ved at nedbringe etableringsomkostningerne, og i Akten for Det Indre Marked II blev området udpeget som et af de 12 nøgletiltag, der kan øge væksten, beskæftigelsen og tilliden til det indre marked.

3. Formål og indhold

Forordningens overordnede sigte er at reducere omkostningerne ved udbredelsen af højhastighedsforbindelser på mindst 30 Mbit/s samt gøre udrulningen heraf så effektiv som mulig og dermed forbedre forholdene for et velfungerende indre marked herunder det digitale indre marked. Forudsætningen er, at det blandt andet kan ske ved at sænke barriererne for markedsadgangen og ved at investere i området.

Redskaberne til dette vil eksempelvis være at åbne yderligere op for deling af eksisterende fysisk infrastruktur og øge koordinering af gravearbejder. Kommissionen vurderer, at de nye regler kan reducere omkostningerne ved udbredelsen af højhastighedsforbindelser med 20-30 procent og dermed give erhvervslivet i EU besparelser på mellem 300 og 450 mia. kr.

Forslaget lægger op til, at der skabes mere åbenhed om eksisterende fysisk infrastruktur også på tværs af sektorer. Dermed skal der foruden teleområdet også være mulighed for at anvende fysisk infrastruktur inden for gas, el, varme, vand, spildevandshåndtering, kloakering og transport, inklusiv jernbanenet, vejnet, havne og lufthavne til at udbrede højhastighedsforbindelser, hvor det måtte være relevant. Det kunne fx være eksisterende kabelkanaler, rørledninger, mandehuller, gadeskabe, pæle, master, antenneanlæg, tårne og andre støttekonstruktioner. Anvendelsen skal ske på fair og rimelige vilkår og betingelser også hvad angår pris.

Tiltagene i forordningen omhandler primært følgende fem hovedområder:

1. Bedre overblik over eksisterende fysisk infrastruktur med henblik på deling eventuelt gennem en central informationstjeneste.
2. Koordinering af anlægsarbejder.
3. Forenkling af komplekse og tidskrævende tilladelsesprocedurer i forhold til etablering af infrastruktur gennem en central informationstjeneste.
4. Nye bygninger og bygninger, der gennemgår renovering, skal forbedres til højhastighedsbredbånd.
5. Etablering af nationalt konfliktløsningsorgan.

Bedre overblik over eksisterende fysisk infrastruktur med henblik på deling (artikel 3+4)

Deling af fysisk infrastruktur (fx kabelkanaler, gadeskabe mv.) kan reducere anlægsudgifterne til etablering af højhastighedsforbindelser og dermed øge

incitamentet til investeringer i øvrig højhastighedsinfrastruktur. Deling forudsætter imidlertid, at der er en tilgængelig viden om, hvor der allerede er eksisterende fysisk infrastruktur. Forslaget lægger op til, at oplysninger om eksisterende fysisk infrastruktur ved anmodning skal udleveres til anden part evt. via en central informationstjeneste. Oplysninger om eksisterende fysisk infrastruktur kan ifølge forslaget dog også overgå til rekvirent direkte fra infrastrukturejer på baggrund af skriftlig anmodning ifølge forslaget.

Koordinering af anlægsarbejder (artikel 5)

Ved etablering af højhastighedsforbindelser er anlægsarbejdet, fx opgravning af veje for at nedlægge fiberkabler, en meget stor udgiftspost. Udgifterne til etablering af højhastighedsforbindelser er forskellige i land- og byområder, men ifølge Kommissionen udgør anlægsarbejde i nogle områder op mod 80 procent af omkostningerne ved at etablere højhastighedsinternet.

Forslaget lægger op til, at koordinering af anlægsarbejder forbedres, således at netoperatører får mulighed for at forhandle aftaler med andre leverandører af infrastruktur. Det betyder eksempelvis, at flere operatører vil kunne dele udgifterne til gravearbejde mellem sig, hvis de graver sammen. Især virksomheder, som udfører helt eller delvist offentligt finansierede anlægsarbejder, skal være åbne over for at koordinere anlægsarbejder.

Forenkling af komplekse og tidskrævende tilladelsesprocedurer i forhold til etablering af infrastruktur (artikel 6)

Komplekse og tidskrævende procedurer for at få de nødvendige tilladelser til etablering af højhastighedsinfrastruktur kan medvirke til at forsinke og reducere udrulningen af højhastighedsinfrastruktur.

Forslaget lægger op til, at komplekse og tidskrævende tilladelsesprocedurer forenkles. Derudover lægges der op til, at en ansøger skal få en tilladelse eller afslag inden for seks måneder. For at forenkle ansøgningsprocessen yderligere lægger forslaget op til, at det via en central informationstjeneste skal være muligt, dels at få adgang til oplysninger om vilkår og procedurer for bestemte anlægsarbejder dels at ansøge om tilladelse til etablering af højhastighedsforbindelser herunder gravetilladelse.

Nye bygninger og bygninger, der gennemgår renovering, skal forberedes til højhastighedsbredbånd (artikel 7+8)

Det fremgår af forordningen, at det kan være meget bekosteligt at etablere højhastighedsforbindelser i eksisterende bygninger. Derfor lægger forslaget op til, at alle nybyggerier og bygninger, der bliver gennemgående renoveret, skal forberedes til højhastighedsforbindelser. Det er dog muligt for medlemslandene at fastsætte undtagelser på dette område, hvis omkostningerne ved at opfylde forpligtelserne er uforholdsmæssige store i forhold til gevinsterne.

Samtidig lægges der op til, at udbydere af offentlige kommunikationsnet kan få adgang til eksisterende højhastighedsforberedt fysisk infrastruktur på

rimelige vilkår, hvis duplikering er teknisk umulig eller økonomisk ineffektiv.

Etablering af nationalt konfliktløsningsorgan (artikel 9)

Enhver afvisning eller tvist om vilkår for adgang til og gennemsigtighed om eksisterende fysisk infrastruktur samt uenigheder i forbindelse med samgravning overdrages som udgangspunkt til den nationale tilsynsmyndighed på teleområdet.

Forslaget giver også mulighed for nationalt at fastholde de påkrævede tilsynsopgaver hos de myndigheder, der allerede i dag har kompetencen og beføjelserne hertil.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Forordningsudkastet bliver behandlet af Europa-Parlamentets Udvalg om Industri, Forskning og Energi (ITRE). Edit Herczog (S&D, HU) er valgt til ordfører.

Der foreligger endnu ikke en udtalelse, men i udkast til betænkning (dok nr. 2013/0080(COD)) gives der udtryk for en overordnet positiv holdning til forslaget med henvisning til, at en digital infrastruktur af høj kvalitet og hastighed spiller en afgørende rolle for alle sektorer i samfundet og EU's konkurrenceevne globalt. Der lægges vægt på, at regler på området bygger på god praksis og ikke hæmmer medlemsstaternes beføjelser og muligheder for at tilrettelægge arbejdet under hensyn til nationale forhold. Det fremgår endvidere af udkastet til betænkning, at forslaget vurderes at være i overensstemmelse med proportionalitets- og subsidiaritetsprincippet. For så vidt angår kortlægning af infrastruktur bør der fra EU's side stilles finansieringsmuligheder til rådighed, og der peges i den forbindelse på anvendelse af midler fra Connection Europe-faciliteten hertil. Af konkrete ændringer stilles blandt andet forslag om indførelse af en europæisk mærkningsordning for bygninger, der er klar til næstgenerationsnetadgang (NGA) samt forslag til præciseringer således, at udbyderes fremtidige forretningsplaner sikres, og at konkurrencefølsomme oplysninger i den forbindelse beskyttes.

Foruden udkast til betænkning har flere udvalgsmedlemmer stillet yderligere ændringsforslag. Flere ønsker at ændre reguleringsinstrumentet til et direktiv eller en henstilling med henvisning til, at proportionalitets- og subsidiaritetsprincippet ikke overholdes med en forordning.

5. Nærhedsprincippet

Det er Kommissionens vurdering, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet. Kommissionen fremhæver i den forbindelse nødvendigheden af EU-regulering på området, da nationale regler og administrative procedurer hindrer etableringen af et velfungerende indre marked herunder særligt det digitale indre marked. Manglende bredbåndsadgang i områder af EU udgør en

barriere for udvikling og øget vækst blandt europæiske virksomheder, har negativ betydning for Europas konkurrenceevne og begrænser investering og samhandel på tværs af grænser.

Kommissionen bemærker dertil, at forskellig regulering af netudbygningen gør det dyrere at få adgang til de nationale markeder, hindrer at stordriftsfordele på tjeneste- og udstyrsniveau udnyttes og hæmmer fremkomsten af nye tjenester på net med meget høj hastighed, der fungerer gnidningsløst på tværs af grænserne. Udbygningen af abonnentledninger (den del, som forbinder den enkelte kunde til det overordnede net) er ofte reguleret af bestemmelser og procedurer, der forvaltes på lokalt plan, som indirekte kan påvirke den frie udveksling af tjenesteydelser og berettigede indgreb fra EU's side.

Det er regeringens vurdering, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet. Regeringen har i den forbindelse bl.a. lagt vægt på, at EU tidligere har lovgivet på området på grundlag af TEUF artikel 114 i forbindelse med forordning nr. 2887/2000 af 18. december 2000 om ubundet adgang til abonnentledninger. I Danmark betød det, at andre end TDC kunne benytte TDC's fysiske kobberledninger til at levere telefoni og bredbånd. Derudover er der lagt vægt på, at medlemsstaterne kan tilrettelægge og fordele de opgaver, som forslaget fastsætter – fx etablering af en central informationstjeneste om udstedelse af tilladelser, tiltag for øget gennemsigtighed samt konfliktløsning – til de myndigheder eller organer, der nationalt anses for de mest kompetente hertil.

6. Gældende dansk ret

Lov nr. 169 af 3. marts 2011 om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester, lov nr. 663 af 10. juli 2003 om etablering og fælles udnyttelse af master til radiokommunikationsformål m.v., lov nr. 393 af 10. juni 1997 om graveadgang og ekspropriation m.v. til telekommunikationsformål samt lov nr. 1113 af 22. september 2010 om registrering af ledningsejere regulerer store dele af forslagets indhold om samgravning og koordineret anvendelse af infrastruktur i forbindelse med udrulning af IKT-infrastruktur.

Lov om offentlige veje, jf. lovbekendtgørelse nr. 1048 af 3. november 2011 og lov nr. 1537 af 21. december 2010 om private fællesveje, som regulerer tilladelser til at grave og råde over vejarealer. Gravetilladelser udstedes i dag af Vejdirektoratet for så vidt angår de nationale veje og af de enkelte kommuner som vejmyndighed for så vidt angår kommunale veje og private veje.

Lovbekendtgørelse nr. 1185 af 14. oktober 2010 med senere ændringer (byggeloven), med det primære formål at sikre, at bebyggelse, når den er færdigopført, frembyder tilfredsstillende sikkerhed for dem, som benytter bygningen.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

En vedtagelse af forslaget forventes at medføre behov for tilpasning af dansk lovgivning, som er ved at blive analyseret nærmere.

Statsfinansielle konsekvenser

Forslagets statsfinansielle konsekvenser skal analyseres nærmere, men umiddelbart vurderes det, at forslaget vil kunne have visse statsfinansielle konsekvenser.

8. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Forslaget forventes samlet set at kunne bidrage til en hurtigere udrulning af højhastighedsbredbånd i hele EU og vil dermed kunne forbedre rammerne for etableringen af et velfungerende indre marked, herunder det digitale indre marked. Samlet set forventes forslaget at kunne bidrage til styrket økonomisk vækst og produktivitet i EU.

For de dele af erhvervslivet, der får nemmere ved at forhandle aftaler med infrastrukturejere om adgang til eksisterende infrastruktur til udrulning af højhastighedsbredbånd, vurderes forslaget at have en positiv effekt i form af lettere markedsadgang.

9. Administrative konsekvenser for erhvervslivet

Forslaget vurderes at medføre mindre administrative omkostninger for de omfattede virksomheder, som med forslaget forpligtes til ved anmodning herom fra anden part at oplyse om kapacitet, ledighed, placering mv. af den ejede infrastruktur, samt indgå aftale om adgang hertil på kommercielle vilkår til brug for udrulning af højhastighedsbredbånd.

Udbydere, som foretager udrulning af højhastighedsbredbånd vil tilsvarende opleve administrative lettelser og adgang til information og infrastruktur, som samlet set vil reducere omkostningerne ved investeringen.

10. Høring

Forslaget har været sendt i høring i Specialudvalget for Konkurrenceevne-, Vækst- og Forbrugerspørgsmål med frist for bemærkninger den 22. april 2013. Der er modtaget høringssvar fra Dansk Energi, Dansk Erhverv, KL, Landbrug & Fødevarer og Teleindustrien (TI).

Dansk Energi er enig i, at større samordning af anlægsarbejder på tværs af forsyninger kan gøre udbygningen af højhastighedsinfrastruktur mindre omkostningstung.

Dansk Energi understreger, at samordningen ikke må blive en hæmsko for hurtige graveprocesser med fx for lange svartider m.v. og henviser i den forbindelse til, at Ledningsejerregisteret (LER) allerede i vidt omfang i dag løser de opgaver, som forordningen stiller, når det gælder gennemsigtighed og samordning af anlægsarbejder på tværs af forsyningsarter, ligesom der i dag eksisterer et effektivt system for elektronisk ansøgning og indhentelse af tilladelser til anlægsarbejder (gravning) i regi af kommunerne.

Dansk Energi er imod Kommissionens forslag om at pålægge alle netoperatører, defineret som teleudbydere og andre forsyningsvirksomheder, en generel pligt til at imødekomme enhver rimelig anmodning om adgang til deres fysiske infrastruktur på regulerede vilkår, herunder pris, med henblik på installation af digitale højhastighedsnet, og anser forslaget som et fundamentalt opgør med den asymmetriske konkurrenceregulering af telemarkedet, hvor alene teleudbydere med stærk markedsposition kan underlægges krav om tredjepartsadgang på regulerede vilkår og priser.

Dansk Energi bemærker, at Danmark i den forbindelse står i opposition til de fleste andre EU-lande, idet hovedparten af energiselskaberne i Danmark også er teleudbydere via fiberudrulning, og konkurrencehensynet til disse spiller derfor en væsentlig rolle. Energiselskabernes fibernet er i vidt omfang nedlagt i tomrør, modsat TDC's infrastruktur hvor en ikke ubetydelig andel af selskabets kobber accessnet er nedlagt uden anvendelse af tomrør, hvormed forpligtelsen om fysisk infrastruktur ikke vil være relevant.

Dansk Energi vurderer, at en generel forpligtelse overfor de regionale energiselskaber om at give konkurrerende teleudbydere adgang til eksisterende fysisk infrastruktur er i strid med såvel proportionalitetsprincippet som ejendomsrettens ukrænkelighed, ligesom forpligtelsen vil skabe stor usikkerhed for energiselskabernes langsigtede fiberinvesteringer og i værste fald kan betyde, at energiselskaberne neddrog deres fiberinvesteringer.

Dansk Energi foreslår, at der indarbejdes en klar og utvetydig præcisering i forordningen, hvormed forsyningsvirksomheder, som samtidigt er udbydere af elektroniske kommunikationsnet, ikke vil være omfattet med henvisning til, at der samlet set på EU-plan vil være tale om en begrænset skare.

Dansk Erhverv støtter forslaget med henvisning til, at tidssvarende bredbåndsforbindelser er afgørende for danske virksomheder generelt og ikke kun begrænser sig til eksempelvis it-virksomheder eller e-handlende. Udbredelse af bredbåndsforbindelser i hele EU er fremmede for handel og samarbejder på tværs af unionens lande og betyder, at danske virksomheder potentielt har adgang til et større marked.

KL foreslår, at der i forordningen sikres EU-hjemmel til at pålægge mobiloperatørerne pligt til at anvende andre konkurrerende mobiloperatørers net (national roaming) i de områder, hvor deres eget net ikke dækker. Derved vil danske mobilabonnenter få dækning i de områder af Danmark, hvor det manglende

kundegrundlag betyder, at alle fire netoperatører i Danmark ikke finder det attraktivt at etablere egen infrastruktur i form af master og antenner. Endvidere gør KL opmærksom på, at det er kommunerne, som udsteder gravetilladelser, og at EU-krav til sagsbehandlingen dermed også retter sig mod kommunerne.

Landbrug & Fødevarer støtter forslaget med henvisning til, at erhvervslivet inklusive landbruget i høj grad er afhængig af effektive bredbåndsforbindelser, og at behovet for effektive, hurtige bredbåndsforbindelser vil stige kraftigt i de kommende år. Landbrug & Fødevarer henviser særligt til manglen på nødvendige bredbåndsforbindelser i yderområderne. Forslaget vil efter Landbrug & Fødevarers opfattelse medvirke til at skabe bedre fysiske og økonomiske betingelser for bredbåndsudrulning i hele Danmark.

Teleindustrien (TI) finder, at forslaget er et værdifuldt bidrag til regeringens bestræbelser på at fremme udrulning af højhastighedsbredbånd gennem omkostningsreduktion med henvisning til den markedsbaserede danske bredbåndsstrategi, og at forslaget skal støttes fra dansk side.

For så vidt angår forslagets bestemmelser om symmetrisk adgang til alle netoperatørers infrastruktur på rimelige vilkår, finder TI, at bestemmelserne er hensigtsmæssige, og udgør et proportionalt supplement til bestemmelserne i de relevante teledirektiver om adgang til passiv infrastruktur.

For så vidt angår forslagets bestemmelser om adgang til relevante oplysninger via en central dokumentationstjeneste indenfor fastlagte frister, finder TI, at forslaget i tilstrækkeligt omfang tager hensyn til tilstedeværelsen af allerede eksisterende nationale informationssystemer- og procedurer, således at dobbeltarbejde undgås.

For så vidt angår forpligtigelsen til, at der i nybyggeri og i forbindelse med større renovationsarbejde skal etableres 'bygningssinternt udstyr' samt symmetrisk adgangsforpligtigelser for udbydere af elektroniske kommunikationsnet på rimelige vilkår, vurderer TI, at det er et proportionalt og hensigtsmæssigt krav, der vil understøtte fremtidig udrulning af bredbånd både fastnet og mobil, men at enkelte komponenter bør tydeliggøres.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Forhandlingen af forslaget er endnu i det helt tidlige stadie, men en indledende artikelgennemgang i rådsarbejdsgruppen IT/TELE er påbegyndt. Flere lande har i den forbindelse været positive over for forslagets overordnede formål, men har udtrykt utilfredshed med valget af forordning som lovgivningsinstrument. Flere medlemslande foretrækker et direktiv, som giver mulighed for ved implementering af tage hensyn til nationale forhold.

Derudover har flere medlemsstater udtrykt ønske om mere præcise og klare definitioner og formuleringer i teksten, ligesom det skal afklares, om de om-

kostninger, der forventes at være forbundet med en efterlevelse af forslaget, vil spille en rolle.

12. Regeringens generelle holdning

Regeringen har som målsætning, at alle husstande og virksomheder skal have god adgang til bredbåndsforbindelser på mindst 100 Mbit/s download og 30 Mbit/s upload i 2020. Denne målsætning skal bidrage til at skabe god adgang til den digitale infrastruktur, uanset hvor man bor.

Regeringen støtter generelt initiativer, der har til formål at reducere omkostningerne ved udrulning af højhastighedsbredbånd. Der er et stort potentiale for besparelser på dette område, og der kan høstes flere fordele via hurtigere udrulning og mindre besvær. Deling af eksisterende infrastruktur er en måde at spare en stor del af anlægsudgifterne på. Herunder er det vigtigt at sikre gennemsigtighed, koordination af gravearbejder samt fælles udnyttelse af infrastruktur i forbindelse med udrulning af bredbånd, og Regeringen har senest med udspil om *Bedre bredbånd og mobildækning i hele Danmark* foreslået initiativer, som på flere måder er i tråd med Kommissionens forslag.

Ydermere støtter regeringen, at der nationalt gives mulighed for at fastholde fx tilsynsopgaver og procedurer for konfliktløsning hos de myndigheder, der allerede i dag har kompetencen og beføjelserne hertil. Herunder at der ved udpegning af organ til afgørelse af tvister er fleksibilitet.

Den danske bredbåndsstrategi er markedsbaseret med efterspørgsel som drivkraft. Initiativer til forbedring af udrulning af højhastighedsbredbånd bør ikke begrænse eller ødelægge kommende eller allerede eksisterende konkurrencemarkeder. Endvidere bør der sikres en rimelig balance mellem tredjeparts adgang til infrastruktur mv. over for almenvellets interesser.

Det er regeringens foreløbige generelle holdning, at forslaget bør *gennemføres via omkostningseffektive løsninger*. Samtidig er det vurderingen, at der skal skabes større klarhed over rækkevidden af de konkrete elementer *i forslaget* herunder tiltag i forbindelse med byggeri og renovering *i forslagets artikel 7 og de deraf følgende statsfinansielle og erhvervsøkonomiske konsekvenser*, før der kan fastlægges en endelig dansk holdning.

13. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering den 24. maj 2013.

10. Et indre marked for elektronisk kommunikation, KOM(2013) 627

Revideret notat. Ændringer er markeret med fed og kursiv.

1. Resumé

Kommissionen har den 11. september 2013 fremlagt forslag til forordning med henblik på at realisere et indre marked for elektronisk kommunikation. Med forslaget ønsker Kommissionen at tilpasse reguleringen af teletjenester, således at det bliver lettere for teleudbydere at udbyde tjenester på paneuropæisk plan. Kommissionen anslår, at det uudnyttede potentiale i det indre marked for elektronisk kommunikation er på 0,9 pct. af Europas samlede BNP svarende til ca. 820 mia. kr. (110 mia. euro). Forslaget bygger videre på de vigtigste direktiver fra 2002 om udbud af elektroniske kommunikationsnet og -tjenester. Med nærværende forslag lægger Kommissionen op til:

- *at borgere og virksomheder skal kunne tilgå elektroniske kommunikationstjenester, uanset hvor i EU disse bliver udbudt, uden restriktioner på tværs af grænser eller urimelige ekstraomkostninger.*
- *at udbydere af elektroniske kommunikationsnet og -tjenester kan drive og udbyde dem, uanset hvor i EU de er etableret, og uanset hvor i EU kunderne befinder sig.*
- *at indføre en fælles EU-tilladelse for udbydere af elektronisk kommunikation, en række tiltag, der skal gøre det lettere for udbydere af trådløs bredbåndskommunikation at planlægge langsigtet og investere på tværs af medlemsstaterne samt **gøre det lettere for udbydere af elektronisk kommunikation at udbyde de samme produkter på tværs af EU.***
- *at harmonisere slutbrugeres rettigheder, herunder at indføre fælles europæiske regler for netneutralitet og tiltag, der skal hjælpe til at nedbringe roamingpriserne yderligere.*
- *at gøre det lettere for forbrugere at skifte udbyder*
- *at skabe en højere grad af stabilitet i sammenslutningen af uafhængige europæiske telemyndigheder (BEREC) og give sammenslutningen bedre mulighed for at spille en mere strategisk rolle ved at foreslå, at BEREC skal have en professionel formand med et mandat på tre år.*

Forslaget vurderes at have lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

Forslaget forventes på dagsordenen for Rådsmødet (telekommunikation) den 5. december 2013 til orienterende debat.

2. Baggrund

Kommissionen har ved KOM(2013) 627 af 11. september 2013 fremlagt forslag til forordning med henblik på at realisere et indre marked for elektronisk kommunikation. Forslaget er oversendt til Rådet den 12. september 2013 i dansk sprogversion.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 114 og skal behandles af Rådet og Europa-Parlamentet i fællesskab efter den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

Med lanceringen af EU's strategi for informations- og kommunikationsteknologi (IKT), ”Europas Digitale Dagsorden”, der er et af flagskibsinitiativerne i Europa 2020, anerkendte EU behovet for IKT og netadgang som et uundværligt grundlag for udviklingen af det europæiske samfund og økonomi. På mødet i Det Europæiske Råd den 14.-15. marts 2013 blev Kommissionen desuden opfordret til at komme med konkrete foranstaltninger, der kan bidrage til etableringen et indre marked for informations- og kommunikationsteknologi så tidligt som muligt.

Forslaget bygger videre på de vigtigste direktiver fra 2002 om udbud af elektroniske kommunikationsnet og -tjenester, som blev ændret i 2009.

Forslaget om et indre marked for elektronisk kommunikation skal desuden ses i sammenhæng med forslaget til forordning om reduktion af omkostningerne ved udrulning af højhastighedsbredbånd i hele EU (KOM(2013) 147) og Kommissionens henstilling om sammenhængende forpligtelser *vedrørende ikke-diskriminering* og metoder til beregning af omkostninger for at fremme konkurrencen og forbedre investeringsmiljøet for bredbånd. Forslaget og henstillingen skal bidrage til at skabe øgede investeringer i Europas digitale infrastruktur.

3. Formål og indhold

Det generelle formål med forslaget er at arbejde hen imod et indre marked for elektronisk kommunikation, hvor:

- borgere og virksomheder kan tilgå elektroniske kommunikationstjenester, uanset hvor i EU disse bliver udbudt, uden restriktioner på tværs af grænser eller urimelige ekstraomkostninger.
- udbydere af elektroniske kommunikationsnet og -tjenester kan drive og udbyde dem, uanset hvor i EU de er etableret, og uanset hvor i EU kunderne befinder sig.

Formålet er desuden at forløse noget af det betydelige økonomiske potentiale, som realiseringen af et indre marked for elektronisk kommunikation vil medføre. Kommissionen anslår, at det uudnyttede potentiale i det indre marked for elektronisk kommunikation er på 0,9 pct. af Europas samlede BNP svarende til ca. 820 mia. kr. (110 mia. euro).

Med forslaget ønsker Kommissionen at tilpasse reguleringen af teletjenester, således at det bliver lettere for teleudbydere at udbyde tjenester på paneuropæisk plan. I dag fremstår det europæiske marked for elektronisk kommunikation ifølge Kommissionen fragmenteret, og ingen operatør opererer i mere end

halvdelen af EU's 28 medlemsstater. Med henblik på at bringe realiseringen af et reelt indre marked for elektronisk kommunikation nærmere foreslår Kommissionen derfor følgende:

- indførelse af en fælles EU-tilladelse til at udbyde elektroniske kommunikationstjenester
- udbredelse af egentlige europæiske ressourcer, der skal give udbyderne mulighed for at udbyde de samme produkter på tværs af EU's medlemslande, herunder harmonisering af frekvensressourcer og europæiske virtuelle adgangsprodukter
- harmonisering af reglerne vedrørende slutbrugeres rettigheder, herunder
 - yderligere tilskyndelse til nedbringelse af roamingafgifterne internt i EU
 - indførelse af netneutralitetsregler på EU-niveau
 - obligatorisk information forud for kontraktindgåelse
 - øget gennemsigtighed og tiltag, der skal modvirke uventet høje regninger
 - udbredelse på EU-niveau af retten for forbrugere til at opsige deres kontrakt efter seks måneder med en måneds varsel
- lettere skift af udbyder
- adgang for Kommissionen til at gøre indsigelse over for reguleringsmæssige foranstaltninger, der pålægges et teleselskab, der opererer i mere end én medlemsstat
- ændring af reglerne for, hvornår et telemarked bør udpeges som egnet til sektorspecifik konkurrenceregulering
- ændring af reglerne for sammenslutningen af uafhængige europæiske telemyndigheder (BEREC), herunder oprettelse af en fuldtidsansat formand.

Fælles EU-tilladelse

Forslaget har til hensigt at gøre det simple at være udbyder af tjenester inden for elektronisk kommunikation på tværs af EU's medlemsstater. I dag skal operatører, der ønsker at udbyde tjenester i flere medlemsstater, have tilladelse i hver enkelt medlemsstat. Forordningen indfører en fælles EU-tilladelse, der er baseret på et fælles anmeldelsessystem i den medlemsstat, hvor den europæiske udbyder af elektronisk kommunikation har sit hovedsæde ("hjemlandet").

Tilbagetrækning og/eller suspension af den fælles EU-tilladelse vil blive underlagt kontrol af tilsynsmyndigheden i den medlemsstat, hvor udbyderen har sit hovedsæde. Indehavere af en fælles EU-tilladelse er berettigede til lige behandling i lignende situationer i og på tværs af medlemsstater. Nye aktører og operatører med mindre grænseoverskridende aktivitet vil blive undtaget fra administrative gebyrer og bidrag til finansiering af forsyningspligten i andre medlemsstater end hjemlandet (i "værtsmedlemsstater"). Indehavere af en fælles EU-tilladelse skal kunne udbyde tjenester i hele EU på grundlag af en mere konsekvent anvendelse af forskriftsmæssige forpligtel-

ser. Den fælles EU-tilladelse skal reducere unødvendige administrative byrder og garantere europæiske udbydere mere ensartede rettigheder og forpligtelser, så de nemmere kan vokse og drive forretning i hele EU.

Europæiske ressourcer

Forslaget indeholder en række tiltag, der skal gøre det lettere for udbydere af trådløs bredbåndskommunikation at planlægge langsigtet og investere på tværs af medlemsstaterne. Tiltagene skal sikre mere forudsigelighed for disse udbydere i forhold til hvilke frekvensressourcer, der er til rådighed i EU's medlemsstater. Konkret lægger forslaget op til:

- at fastlægge fælles reguleringsprincipper, når der fastlægges vilkår for anvendelsen af frekvenser, som er harmoniseret til trådløs bredbåndskommunikation.
- at vedtage foranstaltninger til løsning af eventuelle grænsekoordineringsproblemer.
- at forenkle betingelserne for udrulning og udbud af adgang til trådløse adgangspunkter med lav effekt (Wi-Fi, små celler) for at fremme konkurrencen og mindske overbelastningen af nettet. *Forslaget lægger i den forbindelse op til, at fjerne eventuelle unødige begrænsninger, der giver mulighed for, at private og offentlige myndigheder på deres lokaliteter kan dele adgangen til internettet i overensstemmelse med konkurrencereglerne og reglerne for offentlige indkøb.*

For at sikre en sammenhængende gennemførelse i EU af tidspunktet for medlemsstaternes tildeling af tilladelser til at anvende frekvenser til trådløst bredbånd og en synkroniseret adgang til trådløse tjenester, lægger forslaget op til, at Kommissionen i medfør af artikel 12, stk. 2, kan vedtage gennemførelsesretsakter i henhold til undersøgelsesproceduren for at:

- a) opstille en fælles tidsplan, eller tidsplaner for enkelte medlemsstater, samt datoer for hvornår tilladelser til at anvende frekvenser til trådløst bredbånd i et harmoniseret frekvensbånd skal udstedes, og frekvenserne kan tages i brug.*
- b) fastsætte minimumsvarighed for tilladelser til at anvende frekvenser i harmoniserede frekvensbånd.*
- c) fastsætte en synkroniseret udløbs- eller fornyelsesdato for frekvenstilladelser uden fastsat varighed.*
- d) fastsætte varighed for eksisterende tilladelser til at anvende frekvenser i harmoniserede frekvensbånd, der ikke bruges til trådløst bredbånd, eller en dato for, hvornår tilladelser uden fastsat varighed skal ændres, så det bliver muligt at udbyde trådløst bredbånd.*

Kommissionen kan for at sikre, at de ovenfor beskrevne fælles tidsplaner overholdes, i medfør af artikel 12, stk. 6, vedtage gennemførelsesretsakter, som fastlægger format og procedurer for medlemsstaternes indsendelse til Kommissionen af deres planer for tildeling af tilladelser og ibrugtagningen af frekvenserne. Gennemførelsesretsakterne skal vedtages i henhold til undersøgelsesproceduren. Hvis Kommissionen på den baggrund vurderer, at det er usandsynligt, at en medlemsstat kan overholde en tidsplan, kan Kommissionen vedtage en gennemførelsesretsakt om, at medlemsstaten skal tilpasse sine planer.

For at sikre en tilsvarende tidsmæssig synkronisering foreslås Kommissionen i medfør af artikel 12, stk. 3, at kunne vedtage gennemførelsesretsakter, der harmoniserer udløbs- eller fornyelsesdato for eksisterende tilladelser til trådløst bredbånd i harmoniserede frekvensbånd. Gennemførelsesretsakterne skal vedtages i henhold til undersøgelsesproceduren.

Forslaget lægger endvidere op til, at Kommissionen kan fremsætte et forslag til afgørelse om, at en national myndighed skal trække sit forslag til tildeling af fx tilladelser og fastsættelse af vilkår i tilladelser tilbage, hvis det vurderes at skabe hindringer for det indre marked eller er uforeneligt med EU-lovgivningen. Kommissionens afgørelse skal i medfør af artikel 13, stk. 7, vedtages ved en gennemførelsesretsakt i henhold til undersøgelsesproceduren.

Forslaget medfører tillige, at Kommissionen i medfør af artikel 15, stk. 2, ved en gennemførelsesretsakt kan specificere de tekniske kendetegn for design, udrulning og drift af trådløse adgangspunkter med lav sendestyrke, hvis overholdelse sikrer, at de ikke generer, når de bruges i forskellige lokale sammenhænge. Gennemførelsesretsakterne skal vedtages i henhold til undersøgelsesproceduren.

Medlemsstaterne samarbejder med hinanden om samordning af brugen af radiofrekvenser på tværs af grænser. I forlængelse heraf lægger forslaget op til, at Kommissionen i medfør af artikel 16, stk. 3, kan vedtage gennemførelsesforanstaltninger for at sikre, at samordnede resultater, der følger af medlemsstaternes samarbejde overholder kravene om en ligelig adgang til radiofrekvenser blandt de relevante medlemsstater, at enhver praktisk uoverensstemmelse mellem forskellige samordnede resultater mellem forskellige medlemsstater løses, eller samordnede løsninger i henhold til EU-retten håndhæves. Gennemførelsesretsakterne skal vedtages i henhold til undersøgelsesproceduren.

Harmoniseret virtuel adgang til fastnet **og adgang til konnektivitetsprodukter med en sikret kvalitet** skal lette adgangen til markedet og udbuddet af grænseoverskridende tjenester både for slutbrugerne og virksomhederne samt bidrage til at sætte skub i konkurrencen og investeringerne. I dag defineres virtuel adgang til fastnet på en række forskellige måder i EU, **og der**

stilles i dag ikke krav om, at teleudbydere skal give andre udbydere adgang til konnektivitetsprodukter med en sikret kvalitet. Forslaget lægger op til at harmonisere virtuel adgang til fastnet med det formål at give mulighed for at udbyde grænseoverskridende tjenester ved:

- at definere fælles egenskaber ved EU-harmoniserede virtuelle bredbåndsadgangsprodukter, som teleselskaber med en stærk markedsposition kan pålægges at tilbyde andre teleselskaber.
- at kræve af de nationale tilsynsmyndigheder, at der tages højde for indførelsen af sådanne harmoniserede adgang produkter, når der gennemføres regulerende foranstaltninger med henblik på at løse konkurrenceproblemer. Der skal dog tages behørigt hensyn til konkurrencen og investeringerne på infrastrukturområdet og overordnede krav om proportionalitet.
- at give udbydere af elektronisk kommunikation ret til på rimelige vilkår at udbyde og tilgå harmoniserede konnektivitetsprodukter med sikkerhed for servicekvalitet for at fremme nye former for onlinetjenester.

Forslaget indeholder også en bestemmelse, der fastlægger, hvilke forhold de nationale tilsynsmyndigheder skal tage i betragtning ved afgørelse af, om en udbyder med stærk markedspositions engrosprodukter, der giver adgang til næste generation af accessnet, skal underlægges priskontrol.

Forslaget lægger op til, at Kommissionen i lyset af den markeds mæssige og teknologiske udvikling får beføjelser til at vedtage delegerede retsakter med henblik på, at tilpasse bilag I og II. Bilag I omhandler minimumsparametre for tilbud af europæiske virtuelle bredbåndsadgangsprodukter. Bilag II omhandler minimumsparametre for europæiske konnektivitetsprodukter med en sikret servicekvalitet. Beføjelsen sker i medfør af artikel 17, stk. 2, og vedtagelsen skal ske i henhold til artikel 32.

Forslaget lægger desuden op til, at Kommissionen i medfør af artikel 20, stk. 1, inden 1. januar 2016 skal vedtage gennemførelsesretsakter, der fastsætter ensartede tekniske og metodologiske regler for gennemførelse af et europæisk virtuelt bredbåndsadgangsprodukt. Forslaget lægger endvidere op til, at Kommissionen i medfør af artikel 20, stk. 2, skal kunne vedtage gennemførelsesretsakter, der fastsætter ensartede tekniske og metodologiske regler for gennemførelsen af et eller flere europæiske adgang produkter. For begge typer af vedtagelse gælder, at det skal ske i henhold til undersøgelsesproceduren.

Harmonisering af slutbrugers rettigheder, herunder forbrugerrettigheder
Forslaget regulerer slutbrugeres rettigheder, hvilket omfatter både forbrugere og andre slutbrugere end forbrugere (fx erhvervsdrivende). Der gives i

forordningen adgang til at aftale sig ud af slutbrugernes rettigheder efter forordningen, hvilket dog kun gælder andre slutbrugere end forbrugere.

Reglerne vedrørende slutbrugernes rettigheder er ikke ens i EU's medlemsstater. Kommissionen vurderer, at denne variation af reglerne er dyr for udbydere, uhensigtsmæssig for slutbrugere, og i sidste ende hindrer udbuddet af grænseoverskridende tjenester og påvirker viljen til at købe dem negativt. Forslaget lægger på den baggrund op til at harmonisere slutbrugernes rettigheder på tværs af EU.

I forhold til **roaming** indeholder forslaget primært to ændringer til den nuværende roamingregulering. For det første introducerer forslaget konceptet ”roamingaftaler”, der betyder, at mobilnetoperatører, som frivilligt deltager i en roamingaftale, skal tilbyde regulerede roamingtjenester i EU til samme priser, som de tilbyder tjenesterne i deres respektive hjemlande. Til gengæld for de lavere roamingpriser behøver operatørerne i en roamingaftale ikke at overholde Roaming III-forordningens bestemmelser om særskilt salg af regulerede detailroamingtjenester. For det andet lægger forslaget op til, at detailprisen for at modtage taleopkald fjernes pr. 1. juli 2014, så det bliver gratis at modtage et opkald på samme måde, som det i dag er gratis at modtage en sms.

I forhold til **netneutralitet** lægger forslaget op til at introducere egentlige fælleseuropæiske regler. Forslaget vil forpligte udbydere af internetadgangstjenester til at tilbyde slutbrugere uhindret adgang til alle former for information, indhold, applikationer eller tjenester efter eget valg. Forslaget lægger desuden op til at regulere udbydernes anvendelse af trafikstyringsforanstaltninger med det formål at sikre, at den generelle adgang til internettet respekteres. Der indføres således et forbud mod at blokere, bremse, nedgradere eller diskriminere specifikt indhold, applikationer eller tjenester, undtaget i nærmere afgrænsede og særlige tilfælde. Forslaget lægger endvidere op til, at slutbrugere skal kunne indgå aftaler med udbydere om levering af specialtjenester med en forbedret tjenestekvalitet. Udbud af specialtjenester må ikke gentaget og vedvarende medføre en generel forringelse af kvaliteten af internetadgangstjenesterne. Forslaget lægger endvidere op til, at de nationale tilsynsmyndigheder skal føre et effektivt og aktivt tilsyn med overholdelse af bestemmelserne om netneutralitet.

Forslaget lægger op til, at Kommissionen kan vedtage gennemførelsesretsakter, der fastlægger ensartede betingelser for gennemførelsen af nationale tilsynsmyndigheders krav i medfør af artikel 24, stk. 3, der omhandler beskyttelse af internetadgangstjenesters kvalitet. Vedtagelsen skal ske i henhold til undersøgelsesproceduren.

Forslaget lægger desuden op til, at Kommissionen i medfør af artikel 25, stk. 2, skal kunne vedtage gennemførelsesretsakter, der fastlægger metoder for måling af internetadgangstjenesters hastighed, tjenestekvalitetsparametre og metoder til at måle dem, og indhold, form og art oplysninger,

der skal offentliggøres, herunder mulige kvalitetscertificeringsordninger. Vedtagelsen skal ske i henhold til undersøgelsesproceduren.

Endelig lægger forslaget op til at sikre:

- obligatorisk information forud for kontraktindgåelse og ved kontraktindgåelse,
- øget gennemsigtighed og faciliteter, der skal sikre imod overraskende høje regninger,
- retten til at opsiges kontrakten efter seks måneder med en måneds varsel uden omkostninger (eksklusive restværdien af subsidieret udstyr eller andre reklamefremstød) For andre slutbrugere end forbrugere kan bindingsperioden forlænges ved en aftale.
- Regler om adgang til udenretlig tvistbilæggelse.

Forslaget lægger op til, at Kommissionen skal kunne vedtage gennemførelsesretsakter, der fastlægger detaljerne for de informationskrav om internetadgangstjenester, der fremgår af stk. 2 i artikel 26.

Lettere skift af udbydere

Forslaget lægger op til at gøre det lettere at skifte udbydere med henblik på at fremme markedsadgang og konkurrence mellem udbydere af elektronisk kommunikation og gøre det lettere for slutbrugerne at vælge den udbyder, der bedst opfylder deres specifikke behov. Der opstilles harmoniserede principper for overdragelses- og nummerporteringsprocedurer, såsom omkostningsbaserede priser, en proces der styres af den modtagende udbyder, og automatisk opsigelse af kontrakten med den overdragende udbyder. Forslaget lægger op til at give slutbrugerne ret til ved skift af internetudbydere at få videresendt e-mails, der knytter sig til en e-mailtjeneste stillet til rådighed af den overdragende internetudbyder.

Ændring af reglerne for sammenslutningen af uafhængige europæiske telemyndigheder (BEREC)

For at skabe en højere grad af stabilitet i BEREC og give sammenslutningen bedre mulighed for at spille en mere strategisk rolle lægger forslaget op til, at BEREC skal have en professionel formand med et mandat på tre år.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har på nuværende tidspunkt ikke udtalt sig.

5. Nærhedsprincippet

Det er Kommissionens vurdering, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet. Kommissionen fremhæver i den forbindelse, at de eksisterende

rammebestemmelser ikke fuldt ud har kunnet opfylde målet om etablering af et indre marked for elektronisk kommunikation. Selv om de eksisterende nationale regler kan forenes med gældende EU-lovgivning, skaber forskellene ikke desto mindre hindringer for drift og køb af grænseoverskridende tjenester. Den frihed til at udbyde elektronisk kommunikation, der garanteres i EU-lovgivningen begrænses således. Dette har direkte indvirkning på det indre marked. Ifølge Kommissionen har medlemsstaterne hverken kompetence eller incitament til at ændre det aktuelle lovgivningsmæssige landskab.

Kommissionen er af den overbevisning, at der er brug for foranstaltninger på EU-plan til at håndtere de underliggende årsager til problemet. Indførelsen af én fælles EU-tilladelse skal modvirke den nuværende fragmentering, som er resultatet af den nationale dimension af de generelle tilladelsessystemer. En fælles EU-tilladelsesordning sammen med hjemlandskontrollen af tilbage- trækningen og/eller suspensionen af sådanne tilladelser vil fremme registreringen af EU-operatørerne og samordningen af de fleste alvorlige håndhævelsesforanstaltninger, der gælder for dem. Forslaget garanterer en større grad af lovgivningsmæssig ensartethed og forudsigelighed for sådanne virksomheder ved at give Kommissionen beføjelse til at kræve, at nationale tilsynsmyndigheder trækker foreslåede afhjælpende foranstaltninger, der ville være uforenelige med EU-lovgivningen, tilbage. Forslaget skal sikre langt større konvergens i de regulerede betingelser for adgang til faste og trådløse ressourcer, hvilket fremmer udbuddet af tværeuropæiske tjenester. Den fuldkomne harmonisering af slutbrugernes rettigheder skal sikre, at slutbrugere og udbydere i hele EU har de samme rettigheder og forpligtelser, særligt muligheden for at markedsføre og købe tjenester på tværs af grænser på samme betingelser.

Kommissionen vurderer, at nærhedsprincippet respekteres, idet EU kun griber ind i det omfang, det er nødvendigt for at afskaffe bestemte hindringer for det indre marked.

Regeringen er på det foreliggende grundlag enig i Kommissions vurdering og finder således, at nærhedsprincippet er overholdt.

6. Gældende dansk ret

Forslaget vil berøre følgende danske regler:

Lov nr. 169 af 3. marts 2011 om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (Teleloven) med senere ændringer:

- fsva. regulering af samtrafik og netadgang mellem udbydere af elektronisk kommunikation, herunder den danske telemyndigheds adgang til at gennemføre markedsundersøgelser og pålægge udbydere med stærk markedsposition forpligtelser for at imødegå konstaterede konkurrenceproblemer.

- Erhvervsstyrelsen har hjemmel (§ 4, stk. 7) til at fastsætte regler med henblik på at pålægge udbydere af elektroniske kommunikationsnet eller -tjenester at sikre slutbrugere adgang til information og videreformidling af information og mulighed for at benytte applikationer og tjenester efter eget valg.
- fsva. slutbrugeres ret til portering af abonnentnumre (§§ 26-28) i overensstemmelse med direktiv 2002/22/EF og 2009/136/EF om forsyningspligt og brugerrettigheder. Den nærmere udmøntning og praktiske gennemførelse af portering sker i henhold til en brancheaftale uden yderligere involvering af den nationale myndighed.
- fsva. roaming (samt bekendtgørelse nr. 390 af 21. april 2011 vedrørende roaming) fastlægger, at den danske telemyndighed fører tilsyn med og træffer afgørelser om udbydere af offentlige elektroniske kommunikationsnet eller -tjenesters overholdelse af bestemmelser i Det Europæiske Fællesskabs forordninger om roaming på offentlige mobiltelefonnet i Fællesskabet.

Bekendtgørelse nr. 385 af 27. april 2011 om priskontrolmetoder regulerer, hvilke priskontrolmetoder den danske telemyndigheds fastsættelse af krav til prissætningen skal tage udgangspunkt i, når sådanne krav stilles til udbydere med stærk markedsposition.

Bekendtgørelse nr. 988 af 28. juni 2006 om udbydere af elektroniske kommunikationsnets og elektroniske kommunikationstjenesters registrering og opbevaring af oplysninger om teletrafik (logningsbekendtgørelsen)

Lov nr. 475 af 12. juni 2009 om radiofrekvenser, som ændret ved lov nr. 1231 af 18. december 2012 om ændring af forskellige lovbestemmelser om obligatorisk digital kommunikation m.v. indeholder bl.a. bestemmelser om den politiske ramme for administrationen af frekvenser og tildeling af frekvenser fx gennem afholdelse af auktioner.

Bekendtgørelse nr. 402 af 3. maj 2012 om det frekvenspolitiske rammandat indeholder de overordnede målsætninger, generelle principper og specifikke strategier for Erhvervsstyrelsens frekvensadministration samt angivelse af, hvilke væsentlige samfundsmæssige hensyn der i tilfælde af knaphed på frekvenser fører til, at erhvervs- og vækstministeren træffer beslutning om metode for tildeling af frekvenser.

Bekendtgørelse nr. 1197 af 14. december 2012, som ændret ved bekendtgørelse nr. 999 af 15. oktober 2012, om tilladelser til at anvende radiofrekvenser, som bl.a. regulerer varighed og fornyelse af tilladelser til at anvende frekvenser.

Bekendtgørelse nr. 1129 af 1. december 2009 om overdragelse og tilbagelevering af visse tilladelser til at anvende radiofrekvenser, som regulerer mu-

ligheden for at overdrage eller tilbagelevere dele af en frekvenstilladelse, som er udstedt efter auktion eller offentligt udbud.

Forbruger- og slutbrugerrettigheder er reguleret i Udbudsbekendtgørelsen, jf. bekendtgørelse nr. 715 af 23. juni 2011 om udbud af elektroniske kommunikationsnet og -tjenester.

7. Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Kommissionen har fremsat forslag til en forordning, der ikke skal implementeres, men vil gælde umiddelbart i medlemsstaterne. Da forordningen medfører ændringer af en række af de gældende teledirektiver, kan det dog tilsvarende blive nødvendigt at ændre den danske telelovgivning og/eller bekendtgørelser udstedt i medfør heraf.

Indførelsen af en fælles EU-tilladelse er således en nyskabelse i forhold til gældende ret, som vil kunne medføre lovgivningsmæssige konsekvenser i forhold til en notifikationsordning.

Bestemmelserne vedrørende harmonisering af forbrugerrettighederne vurderes i et vist omfang at indeholde nye elementer, som vil få lovgivningsmæssige konsekvenser. Det er eksempelvis nyt, at der stilles krav til udbyderne om generelt at offentliggøre bestemte oplysninger, således at forbrugerne gøres bekendt med dem inden kontraktindgåelse.

Reglerne om slutbrugerens ret til portering af abonnentnumre vurderes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser, men forslaget om ret til videresendelse af e-mails vil have sådanne konsekvenser, idet der indføres nye krav til alle internetudbydere, der stiller e-mailtjenester til rådighed for slutbrugere. Derudover har forslaget betydning for reguleringen af domænenavne, da en e-mailadresse blandt andet består af et domænenavn, der er registreret af internetudbyderen (registranten).

Bestemmelserne om netneutralitet vurderes at medføre behov for at ændre den gældende bestemmelse om netneutralitet i teleloven. Forslaget kan endvidere få indflydelse på, hvem der anses som omfattet af udbyderbegrebet i telelovgivningen og dermed eventuelle forpligtelser til registrering og opbevaring af oplysninger om teletrafik. Også dette kan således medføre ændringer i teleloven.

Statsfinansielle konsekvenser

Forslaget vurderes at kunne få visse statsfinansielle konsekvenser. Eksempelvis kan en harmonisering af tidspunkterne, for hvornår frekvenser gøres tilgængelige for udbyderne, føre til lavere auktionsprovenuier i de enkelte medlemslande. Øget tidsmæssigt sammenfaldende afhændelse af frekvenser fx ved auktioner kan muligvis have negativ betydning for de investeringer, som tilla-

delsesindehaverne efterfølgende er i stand til at foretage i udrulning af net og udvikling af tjenester.

En vedtagelse af bestemmelserne om netneutralitet vurderes at kunne have visse statsfinansielle konsekvenser i forbindelse med den mere aktive tilsynsrolle, der med forslaget umiddelbart pålægges de nationale tilsynsmyndigheder.

Forslaget skærper medlemsstaternes nuværende pligt til at sikre slutbrugernes adgang til uafhængige evalueringsværktøjer. Således indføres pligt til at etablere en certificeringsordning for interaktive sammenligningssider. Hvis der ikke er adgang til interaktive sammenligningssider gratis eller til en rimelig pris, har medlemsstaterne pligt til at sørge for, at slutbrugerne har adgang til sådanne. Etablering af en certificeringsordning samt eventuelt en pligt til stille en interaktiv prissammenligningsside til rådighed, vurderes at kunne have visse statsfinansielle konsekvenser.

En vedtagelse af bestemmelserne omkring udenretlig tvistbilæggelse vurderes ligeledes at kunne have visse statsfinansielle konsekvenser. I det omfang Teleankenævnet, der i dag varetager tvister i nationale forbrugerkontrakter, ikke påtager sig tvistbilæggelse i forhold til de grænseoverskridende kontrakter vil en ny klageinstans skulle etableres.

Der er behov for at analysere de statsfinansielle konsekvenser nærmere.

8. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Forslaget vurderes samlet set at ville kunne få positive konsekvenser for samfundsøkonomien i Danmark og EU. Således forventes det eksempelvis, at den øgede samordning af frekvenstildelingen i EU vil give forbrugere og virksomheder bedre adgang til fx 4G-mobiltelefoni og trådløst bredbånd på europæisk plan. Kommissionens mulighed for at harmonisere tidsplanerne for frekvenstildelingen kan dog for nogle medlemsstater potentielt komme til at betyde, at frekvenserne bliver stillet senere til rådighed, end det ellers ville være tilfældet.

Den endelige vurdering af forslagets samfundsmæssige konsekvenser afhænger af, hvorledes det vurderes at påvirke konkurrencen på telemarkederne. Det skal således analyseres nærmere, om der er risiko for, at der sker en koncentration af markedet på færre, større udbydere, hvilket ikke nødvendigvis vil føre til øget innovation og styrket konkurrence med lavere priser til gavn for forbrugere og virksomheder i Danmark eller EU til følge.

9. Administrative konsekvenser for erhvervslivet

Kommissionens forslag vil medføre administrative konsekvenser i forbindelse med harmoniseringen af reglerne vedrørende forbrugerbeskyttelse, særligt i forhold til ændringer i oplysningsforpligtelsen over for forbrugeren. Byrderne vurderes dog at være af begrænset omfang.

Forslaget vurderes også at indeholde en række administrative lettelser for erhvervslivet, herunder bestemmelsen om en fælles EU-tilladelse. Denne bestemmelse vurderes at lette de administrative byrder, idet udbyderne alene skal opfylde reglerne om autorisation i én medlemsstat.

10. Høring

Forslaget har været sendt i høring i EU-specialudvalget for konkurrenceevne, vækst og forbrugerspørgsmål med frist den 24. september 2013.

Dansk Energi støtter overordnet Kommissionens ønske om at fremme udviklingen af markedet for elektronisk kommunikation. Dansk Energi støtter samtidig Kommissionens hensigt med at give markedsaktørerne nogle klare og forudsigelige rammer, som fremmer investeringer i højhastighedsnetværk. Dansk Energi deler imidlertid den bekymring, som sammenslutningen af de uafhængige europæiske regulatorer (BEREC) giver udtryk for. Bekymringen vedrører blandt andet det forhold, at processen for Kommissionens tiltag har været forhastet, samt at der med valget af instrumenter fra Kommissionen (forordninger i stedet for direktiver) lægges op til et skifte i, hvorledes der føres tele-/bredbåndspolitik i Europa. Dansk Energi støtter heller ikke Kommissionens tanker om at skabe én fælleseuropæisk regulator.

Dansk Energi opfordrer Kommissionen til at tilføje bestemmelser vedrørende markedsføringen af bredbåndshastigheder i de enkelte medlemsstater og henviser i den forbindelse til aftalen om de reviderede retningslinjer for markedsføring af bredbåndsforbindelser, som trådte i kraft den 1. marts 2013 i Danmark. Dansk Energi opfordrer samtidig Kommissionen til at se nærmere på en egentlig varedeklaration af bredbåndshastigheder (mærkningsordning), som det blandt andet kendes ved energimærkning af hårde hvidevarer.

Dansk Energi støtter Kommissionens arbejde med at sikre et fortsat åbent og innovativt internet, og at forslaget giver en vid grad af mulighed for aftalefrihed for brugerne og bredbåndsudbydere imellem. Dansk Energi påpeger, at netneutralitet blandt andet kan vedrøre begrænsninger i båndbredde, diskrimination af indhold og over-the-top levering af tjenester. Dansk Energi anfører, at ved begrænsninger i båndbredde kan prioritering af trafik være nødvendigt for at opretholde driften af et givent netværk. Dansk Energi anfører endvidere, at ved diskrimination af indhold eller tjenester er der en særlig udfordring i forhold til at sikre et åbent internet, hvor innovationen online får de bedst mulige vilkår.

Dansk Energi er ikke tilhænger af lovgivningen inden for netneutralitet, men er klar over, at der må forventes politisk pres for eventuelle lovfæstede regler på området for netneutralitet. Dansk Energi gør opmærksom på, at der i dansk regi er nedsat et netneutralitetsforum, hvor der er bred repræsentation med interessenter for både bredbånds- og indholdsudbydere, myndigheder og forbrugere. I Netneutralitetsforum kan eventuelle sager med berøring i forhold til netneutralitet bringes op. Dansk Energi anser et stigende samarbejde mellem

innovative OTT ("Over the top") indholds- og tjenesteudviklere og bredbåndsudbydere/netejere som vejen frem.

Dansk Energi er enig med Kommissionen om, at der er brug for en mere forudsigelig, stabil og balanceret regulering af engrospriser for adgang til det gamle kobbernet, så der skabes bedre forudsætninger og større incitament til langsigtede investeringer i næste generations accessnet - NGA.

Dansk Metal bemærker, at telebranchen i Europa står over for store muligheder, men også store udfordringer. Mulighederne består i, at en løbende udvikling af de teletekniske løsninger er en forudsætning for den øgede anvendelse af IKT i Europa. Udfordringerne består i at få de rigtige rammevilkår og indtjeningsmuligheder for, at virksomhederne kan investere i morgendagens teknologi. Dansk Metal noterer sig med en vis bekymring, at det fremsendte forslag i meget høj grad fokuserer på yderligere liberalisering af EU's indre marked for elektronisk kommunikation, og at efterspørgslen er steget, mens branchens samlede indtjening er faldet. Ifølge Dansk Metal giver det sig udslag i faldende investeringer i ny teknologi. I stedet for deregulering ønsker Dansk Metal reguleringstiltag, der kan sikre en fornuftig "return of investment" (ROI).

Dansk Metal finder det bekymrende, at medarbejderforhold ikke indgår i Kommissionens forslag, idet Dansk Metal bemærker, at sikringen af en god teleinfrastruktur også fremadrettet er afhængig af, at den nødvendige udbygning kan foretages af kvalificerede medarbejdere. Dansk Metal frygter, at Kommissionens forslag vil komme til at gå ud over investeringerne i ny teknologi, men samtidig også vil betyde flere afskedigelsesrunder, øget lønpres og ulig konkurrence over for de virksomheder, der ønsker fortsat at være en attraktiv virksomhed at være ansat i.

DR mener, at forslaget lægger op til, at Kommissionen fremover vil kunne træffe beslutning om, hvornår en eventuel overdragelse af frekvensressourcer fra digitalt tv til mobilt bredbånd – herunder den eventuelle overdragelse af 700 MHz båndet – vil skulle finde sted. DR udtrykker bekymring for, at en centralisering af kompetencen til at fastlægge tidspunktet for en eventuel overdragelse af eksisterende tv-frekvenser kan underminere mulighederne for at tage hensyn til nationale forhold i beslutningen om frekvensanvendelsen.

DR anser sikringen af netneutralitet for at være en afgørende forudsætning for at danske borgere i et fremtidigt mediebillede kan have fri og åben adgang til DRs public service-indhold. DR finder det derfor væsentligt, at forslagets målsætning om at sikre det åbne internet og netneutralitet fastholdes.

DR er i tvivl om den nuværende formulering af forslagets bestemmelser er tilstrækkeligt præcise til at sikre netneutralitet i Europa.

DI ITEK bemærker, at telekommunikationssektoren er vigtig for den digitale økonomi, eftersom alle sektorer i stigende grad er afhængige af såvel bredbånds- som mobilforbindelser. DI ITEK har sympati med hensigten om at ud-

brede gevinsterne fra det indre marked til telesektoren. DI ITEK anfører, at det indre marked har skabt vækst, investeringer og innovation over hele Europa, og at et indre telemarked må have samme mål, men at det ikke er alle de foreslåede tiltag, der har dette fokus. DI ITEK vurderer, at der er risiko for, at flere af de foreslåede tiltag vil skabe stor usikkerhed i telesektoren til skade for investeringslysten. DI ITEK beklager, at Kommissionens forslag ikke er resultatet af en tilbundsående dialog med branche og regulatoriske myndigheder.

Det er endvidere DI ITEK's synspunkt, at roamingafgifterne bør sættes ned med henblik på at fremme mobilitet, og videndeling i samfundet. DI ITEK mener dog ikke, at roamingafgifterne bør afskaffes, da de afspejler reelle omkostninger for teleselskaberne. DI ITEK anfører, at det med Kommissionens forslag vil blive muligt at købe et sim-kort med tilhørende abonnement det billigste sted i Europa og så anvende telefonen i hele EU til samme takst, og at der derfor vil være meget lille – om noget – incitament til at investere i udbygningen af telenettene. DI ITEK opfordrer til, at Kommissionen i stedet også efter 2016 anvender roaminglofterne til at sænke priserne.

DI ITEK hilser det velkommen, at Kommissionen med sit udspil tager hul på netneutralitetsdiskussionen. DI ITEK's synspunkt er, at der skal være plads til at teleselskaberne holder den digitale motorvej fri for trafikpropper, men dette skal ske med størst mulig respekt for innovationen og for udviklingen af nye tjenester. DI ITEK bemærker, at det er udmærket, at der i Kommissionens forslag lægges op til, at teleselskaberne får mulighed for at tilbyde "specialtjenester" med garanteret servicekvalitet. Til gengæld mener DI ITEK, at det er meningsløst, at forslaget nævner, at sådanne tilbud ikke må påvirke den internethastighed, som andre kunder har fået tilbudt, idet der kun er en begrænset båndbredde til rådighed.

Ifølge DI ITEK lægger forslaget op til et opgør med den konkurrencebaserede tilgang til det europæiske telemarked og til at fremme konsolideringer, hvilket henholdsvis forundrer og bekymrer DI ITEK.

DI ITEK finder ikke, at der er i dag er et tilladelsesmæssigt problem for teleselskaber med hensyn til at etablere sig på det danske telemarked, og mener derfor, at forslaget risikerer at skabe usikkerhed uden at løse et konkret problem.

DI ITEK finder det positivt, at Kommissionen vil have længere bindingsperioder (12-24 måneder) og vurderer, at det vil sikre større forudsigelighed hos selskaberne og kan medføre større investeringslyst. Endelig bemærker DI ITEK, at det forekommer udmærket med øget samarbejde og koordinering på frekvensområdet.

Forbrugerrådet finder, at forslaget er et ambitiøst forsøg på at rette op på nogle af de mangler, der plager det indre marked for telekommunikation. Eksempelvis er det ved international roaming fortsat ti gange dyrere for en dansk forbruger at benytte sin telefon i et andet EU-land end at benytte den i Danmark.

Forbrugerrådet finder desuden, at der stadig udestår en nærmere konsekvensvurdering af flere af forslaget punkter.

Forbrugerrådet kan på den ene side tilslutte sig forslaget ambitioner om at accelerere bevægelsen hen imod ens priser for opkald i hele EU og anfører, at der ikke er objektive omkostningsbegrundelser for de prisforskelle, der kan konstateres i dag, og at de hidtil anvendte metoder medfører kun en langsom tilnærmelse. Forbrugerrådet bemærker på den anden side, at de fordele, som Kommissionen forslår at tildele selskaber, der indgår i en roaming "alliance" er af en sådan karakter, at det vil tilskynde til etableringen af et indre marked for mobilkommunikation i Europa med få store aktører og begrænset konkurrencedynamik. Samlet finder Forbrugerrådet derfor denne del af forslaget for stærkt problematisk.

Forbrugerrådet anfører, at forslaget indeholder en række fastlæggelser – og til dels styrkelse – af forbrugerrettighederne på telemarkedet, der især er relevante i markeder med en ringere beskyttelse end den danske. Forbrugerrådet mener, at udgangspunktet for den danske holdning bør være, at denne del af forslaget bør støttes, da der ikke skal ske forringelser i den gældende forbrugerbeskyttelse.

Forbrugerrådet vurderer, at med forslaget vil måden at sælge kommunikationsydelser i Danmark ændre sig til det mere uigennemsigtige, idet Forbrugerrådet vurderer, at aftaler med 12 måneders binding vil blive hovedreglen. Forbrugerrådet forventer, at forslaget vil betyde en tilbagevenden til et fokus på bundlet salg af mobiltelefon og abonnement. Forbrugerrådet anfører, at effekten vil være et mindre dynamisk telemarked med lavere gennemsigtighed og forringede forbrugerforhold og desuden at det bør sikres, at den passive accept, der indgår i forslaget, ikke bliver en mulighed på det danske marked.

Forbrugerrådet finder det positivt, at der på europæisk niveau foreslås fastlagt rettigheder og rammer for netneutralitet, men ønsker en detaljeret analyse af de mulige reelle effekter på adgangen til det åbne internet af de foreslåede præciseringer. Forbrugerrådet anfører, at det ikke er klart, om aftalemulighederne reelt vil give mulighed for at diskriminere tjenesteudbydere, så forbrugerne vil opleve et manipuleret "åbent" internet. Forbrugerrådet finder, at den danske holdning bør være, at denne del af forslaget bør støttes.

Teleselskabet Hi3G støtter ambitionen om at skabe ét sammenhængende telemarked i Europa, men er meget betænkelig ved, at forslaget går væk fra strategien om at regulere telemarkedene ved at sænke adgangsbarrierer og regulere engrospriserne mellem teleselskaberne. Hi3G anfører at lave adgangsbarrierer og omkostningsbestemte engrospriser vil sikre, at konkurrencen om slutkunderne er helt åben og de bedste betingelser for priskonkurrence og for udvikling af innovative løsninger til glæde for forbrugerne. Hi3G mener ikke, at Kommissionens forslag sikrer bedre mulighed for priskonkurrence og produktudvikling, men at det derimod tilgodeser de tidligere telemonopoler ved at lægge op til bilaterale roamingaftaler mellem selskaberne. Hi3G vurderer, at

forslaget vil føre til, at de mindre aktører gives dårligere konkurrencevilkår som på sigt sandsynligvis vil miste markedsstyrke og helt må forlade markedet.

Ifølge Hi3G står forslaget i skarp kontrast til den tilgang, som Kommissionen har praktiseret i de seneste 15 år, hvor Kommissionen har arbejdet for øget konkurrence ved at regulere de tidligere telemonopoler. Hi3G mener, at forslaget vil begrænse muligheden for priskonkurrence og fjerne incitamentet til at udvikle nye innovative løsninger og dermed risiko for forringede konkurrencevilkår samt lukning af virksomheder og tab af arbejdspladser.

Hi3G bemærker, at blandt andet de uafhængige europæiske telemyndigheder (BEREC) har udtalt sig kritisk om forslaget med henvisning til at konkurrencevilkårene forværres, og at betydelige investeringer risikerer at gå tabt. Hi3G anfører, at Kommissionens forslag forenklet sagt er blevet kritiseret for ikke at være gennemarbejdet, herunder navnlig at samtlige konsekvenser af forslaget – positive som negative – ikke er inddraget i overvejelserne forud for fremsættelsen.

Hi3G henstiller til, at Danmark ikke støtter det fremsatte forslag, men derimod arbejder på at fremme udviklingen af telemarkederne på en måde, der tilgodeser den effektive konkurrence i markedet og dermed forbrugerne. Hi3G anfører, at dette bedst sker ved at nedsætte engrospriserne mellem teleselskaberne til et niveau, der svarer til omkostningerne.

Teleindustrien (TI) og IT-Branchen (ITB) er generelt positive over for bestræbelser, der retter sig mod at fremme et velfungerende digitalt indre marked. TI og ITB deler Kommissionens ambitioner om at skabe et indre marked for telekommunikation for Europa og er positive over for arbejdet med at udvikle initiativer til at fjerne hindringer for et ægte indre marked for telekommunikation. TI og ITB mener, at den foreslåede pakke forekommer utilstrækkelig set i forhold til at levere de forventede positive resultater i form af jobskabelse, vækst og innovation.

TI og ITB finder, at forslaget i sig selv skaber en væsentlig regulatorisk og investeringsmæssig usikkerhed ved at gribe ind i eksisterende direktiver og roamingforordninger. TI og ITB beklager, at processen omkring forordningens tilblivelse har været usædvanligt lukket og ikke-transparent.

TI og ITB sætter spørgsmålstegn ved om den planlagte ikrafttræden 1. juli 2014 er realistisk og anfører, at så markante ændringer i reglerne, som Kommissionen har foreslået, ikke bør hastes igennem.

TI og ITB mener, at længden af vedtagelsesprocessen medfører usikkerhed, der vil få betydning for de strategiske beslutninger, som teleselskaberne skal træffe. TI og ITB vurderer, at det kan medføre udskydelse af investeringer til skade for jobskabelsen og den øvrige økonomiske genopretning i Europa. TI og ITB anbefaler kraftigt, at der fra dansk side arbejdes aktivt på en udskudt

ikrafttræden af de dele af Roaming III-forordningen, der påvirkes af forslaget. TI og ITB vurderer, at en lang række europæiske teleselskaber, herunder de danske, ellers risikerer at skulle investere anseelige millionbeløb i systemmæssige tilpasninger, der senere kan vise sig overflødige.

TI og ITB støtter generelt en harmonisering af forbrugerbeskyttelsen, men mangler imidlertid at se en konsekvensanalyse af de foreslåede foranstaltningers fordele og ulemper. Generelt finder TI og ITB, at de foreslåede forslag til foranstaltninger – med undtagelse af netneutralitet – ikke tilfører nogen reel værdi for slutbrugerne, men blot vil øge omkostningerne markant for industrien. TI og ITB anfører, at forslaget om taksering af internationale kald (ud over roaming) er særligt problematisk, idet der er tale om et direkte indgreb i detailpriser, og at det er ude af trit med EU's generelle reguleringsprincip om, at priskontrol bør foregå på engrosniveau.

TI og ITB mener, at det er hensigtsmæssigt, at der sker en større grad af harmonisering af forbrugerbeskyttelsen på tværs af Europa.

I forhold til netneutralitet finder TI og ITB det positivt, at begrebet 'specialised services' er inddraget, og at der er mulighed for udbud af differentierede tjenester, samt at der i forslaget ikke opereres med uhensigtsmæssige krav om oplysning af detaljerede tekniske parametre. Til gengæld finder TI og ITB bestemmelserne om trafikstyring uheldige og for vidtgående. TI og ITB anfører, at der af hensyn til effektiv trafikstyring kan være behov for at opprioritere trafik, der er forsinkelsessensitiv (voIP/tv streaming). TI og ITB vurderer, at forslaget om at der i kontrakter om internet skal indgå en forpligtigelse til at deklarerer alle traffic management-elementer, er uden værdi for brugerne, idet de mener, at den vil resultere i "information overload", samtidig med at den vil være omkostningstung at indføre.

TI og ITB finder, at forslaget om at brugerne skal oplyses om opnåelig kapacitet, er et oplagt og velfungerende element med henblik på at sikre transparens. TI og ITB vil dog med henvisning til det særdeles velfungerende aftalebaserede branchesamarbejde i Danmark foreslå, at det i bestemmelsen nævnes, at transparens fortrinsvis bør sikres gennem selvreguleringstiltag.

TI og ITB vurderer, at artikel 37 (roaming) vil medføre en betragtelig regulatorisk usikkerhed og dermed er problematisk.

TDC tilslutter sig høringssvar fra Teleindustrien, men peger på bestemmelserne om et europæisk Virtual Access produkt som et vigtigt punkt i forslaget, der bør tages op fra dansk side. TDC vurderer, at bestemmelserne kan være hensigtsmæssige, men opfordrer til at der fra dansk side arbejdes på at få bestemmelserne tydeliggjort. således at det fremgår, at der ikke skal pålægges parallelle forpligtigelser til at levere substituerende engros adgangsprodukter, hvis der pålægges – direkte eller indirekte – en smp operatør forpligtigelse til at tilbyde 'europæisk VULA'.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Forslaget har været behandlet i Rådets arbejdsgruppe for IT og telekommunikation to gange. Her har der været generel opbakning til forslaget om overordnede formål om skabe et reelt indre marked for elektronisk kommunikation. Samtidig er der fra de fleste landes side udtrykt skepsis over for, om de konkrete midler, som forslaget vil benytte til at realisere et indre marked for elektronisk kommunikation, er de rette til at nå målet.

Det Europæiske Råd drøftede det digitale indre marked på sit møde den 24. – 25. oktober 2013. Af konklusionerne fra mødet fremgår det, at stats- og regeringscheferne opfordrer til en grundig behandling af forslaget med henblik på rettidig vedtagelse.

12. Regeringens generelle holdning

Kommissionens forslag har overordnet set til formål at understøtte realiseringen af et indre marked for elektronisk kommunikation. Regeringen støtter dette formål. Regeringen deler Kommissionens vurdering af, at et velfungerende indre marked for elektronisk kommunikation vil være til gavn for hele den europæiske økonomi.

Forslaget omhandler en række emner (fx udbud af elektronisk kommunikation på tværs af grænser, roaming og netneutralitet), der er væsentlige for at skabe et reelt indre marked for digitale tjenester. Regeringen er af den opfattelse, at det er vigtigt at sikre, at de midler, som Kommissionen foreslår for at nå målet, også er de rigtige.

Regeringen er enig med Kommissionen i, at øget harmonisering kan bidrage til at understøtte et indre marked for digitale tjenester og dermed øget vækst. Regeringen lægger imidlertid vægt på, at den konkrete regulering ikke forringer konkurrencen. Realiseringen af et indre marked for elektronisk kommunikation skal blandt andet ske ved at sikre lige konkurrencemuligheder for selskaberne samt sikre retfærdig og lige vilkår for aktørerne på markedet og incitament til investering og innovation.

For at skabe et reelt indre marked for elektronisk kommunikation skal udbydere af elektronisk kommunikation have mulighed for at udbyde de samme tjenester på tværs af EU's grænser. Derfor finder regeringen det positivt, at der med forslaget lægges op til at skabe bedre muligheder for dette.

Det er vigtigt at sikre de europæiske forbrugere et højt, ensartet beskyttelsesniveau, da det vil styrke konkurrencen på tværs af landene og sikre en bedre beskyttelse af forbrugerne på tværs af grænserne. Regeringen lægger vægt på, at det danske forbrugerbeskyttelsesniveau efter en samlet vurdering ikke forringes med forslaget.

Regeringen støtter overordnet arbejdet med at nedbringe roamingpriserne. Regeringen er bekymret for, at indførelsen af roamingaftaler vil gavne store operatører med mobilnet i flere EU-lande på bekostning af mindre operatører til skade for konkurrencen. Regeringen vil arbejde for en yderligere sænkning af engrospriserne, i det omfang det kan gøres, uden at operatørerne herved forpligtes til at sælge til under omkostningsniveauet og uden at miste incitament til fremtidig investering i netværksinfrastruktur.

Regeringen finder, at Kommissionens øgede fokus på netneutralitet er positiv, og regeringen støtter generelt fælleseuropæiske initiativer, der har til hensigt at skabe klarhed over spørgsmål relateret til netneutralitet.

Harmonisering af regler for frekvenser, der er harmoniserede til brug for trådløst bredbånd, herunder om tidspunkterne for, hvornår frekvenser gøres tilgængelige, kan være et middel til at fremme et reelt indre marked for digitale tjenester. Regeringen lægger dog vægt på, at man også fremover kan anvende auktioner over frekvenser som et redskab til at sikre politiske mål som fx dækning med trådløst bredbånd i udkantsområder.

13. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere være forelagt Folketingets Europaudvalg.